

Işık Üniversitesi Açık Erişim Politikası

Gerekçe

“Açık Erişim”, kamu kaynaklarıyla desteklenen araştırmalardan üretilen yayınlara erişimde standart bir yöntem olarak kabul edilmektedir. Kullanıcılar bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmektedirler. Yayınların tam metinleri okunabilir, indirilebilir, kopyalanabilir, dağıtılabılır, yazdırılabilir, aranabilir veya bu makalelerin tam metinlerine bağlantı verilebilir, dinlemek için taranabilir, bir yazılıma veri olarak aktarılabilir ya da her türlü yasal amaç için kullanılabilir. Bilimsel yayınların tam bir sürümü açık erişime, sınırsız dağıtımına, birlikte çalışabilirliğe ve uzun dönemli arşivlemeye olanak sağlamak için en azından bir çevrimiçi arşivde depolanabilir.

Avrupa Komisyonu(AK) bilginin serbest dolaşımını Avrupa Araştırma Alanı'nın (AAA) önceliklerinden biri olarak kabul etmektedir. Açık erişim, bilimsel bilgiye erişimde yasal, ticari ve teknolojik engelleri kaldırarak araştırma sürecini daha etkili, araştırma sonuçlarını daha görünür hale getirmektedir. Avrupa Komisyonu, 2012’de Avrupa Birliği(AB) üyesi ülkelerin ulusal açık erişim politikalarını geliştirmelerini, araştırma yapan ve destekleyen kurumların da bu doğrultuda hareket etmelerini ve geliştirilen politikaların ulusal düzeyde ve Avrupa çapında koordine edilmesini önermiştir. Dahası, 2014-2020 yılları kapsayan çerçeve programında (Ufuk 2020) AB fonlarıyla desteklenecek araştırmalar için açık erişim zorunlu hale getirilmiştir. ABD, İspanya ve İtalya gibi ülkelerde kamu kaynaklarıyla yapılan araştırma çıktılarına açık erişim için yasal düzenlemeler yapılmıştır. Avrupa Araştırma Üniversiteleri Birliği bilimsel yayınlara ve verilere açık erişimi desteklemektedir.

Amaç

Işık Üniversitesi Açık Erişim Politikası, Işık Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen akademik çalışmaların erişilebilirliğini, görünürlüğünü, kullanımını ve etkisini arttırmak ; araştırmalardan üretilen yayınları daha etkin yönetebilmek ve Işık Üniversitesi’nce doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen araştırmalardan üretilen yayınlara serbestçe erişimi desteklemek amacıyla geliştirilmiştir.

Uygulama Esasları

1. Açık erişim politikasının düzenlediği akademik çalışmalar, basılı ve elektronik ortamda yayınlanan makale, kitap, kitap bölümleri, tez, proje, rapor, bildiri, afiş, video, resim vb. gibi çıktıları içerir.
2. **Işık Üniversitesi** mensuplarının hakemli dergi makaleleri ve konferans bildirimleri yayına kabul edildikten sonra, bunların elektronik kopyaları en geç bir ay içinde **Işık Üniversitesi Kurumsal Arşivinde** depolanır. Bu madde 1 Ocak 2010 ‘dan sonraki yayınları kapsar.
3. İlk maddede tanımlanan tüm akademik çalışmaların üst verileri (başlık, yazarlar, kurumsal bağlantı, makaleyi kabul eden derginin adı, vs.) **Işık Üniversitesi Kurumsal Arşivinde** depolanır.

4. Bir akademik çalışmanın ve üst verilerinin **Işık Üniversitesi Kurumsal Arşivinde** depolanmasından ve bu akademik çalışmaya erişim koşullarının tanımlanmasından (açık erişim, ambargolu açık erişim, sınırlı erişim) Işık Üniversitesi mensubu ilk yazar sorumludur. Çalışmalar, depolanmaları sırasında ya da daha sonra mümkün olan en kısa zamanda erişime açılır.
5. **01 Ocak 2016** tarihinden itibaren Üniversitenin resmi raporlarında (örneğin, yıllık faaliyet raporları) ve öğretim elemanlarının performanslarını ölçmek ve değerlendirmek (atama, yükseltme, araştırma destek başvuruları) amacıyla kullanılan yayın listelerinde ve özgeçmişlerinde sadece **Işık Üniversitesi Kurumsal Arşivinde** olan ve yukarıdaki kurallara göre depolanan yayınlar dikkate alınır.
6. **Işık Üniversitesi**, mensuplarını,
 - a) mümkünse yayınlarının telif haklarını açık erişime uygun olacak şekilde saklı tutmaya;
 - b) akademik çalışmalarını, yayın yıllarına bakmaksızın **Işık Üniversitesi Kurumsal Arşivinde** depolamaya;
 - c) yayım koşulları izin verir vermez çalışmalarının tam metinlerini **Işık Üniversitesi Kurumsal Arşivi** aracılığıyla açık erişime sunmaya

teşvik eder. Yayınların depolanma politikası yazarların yayıncı tercihini ve yayın mecrasını hiçbir şekilde sınırlamaz. Işık Üniversitesi, depolamayı kolaylaştırmak, arşivin kullanımı için araştırmacıları eğitmek, telif hakları hakkında bilgi sağlamak, veri yönetim planlarını incelemek ve koruma planı geliştirmek için araştırmacılara destek olur.

7. Işık Üniversitesi mensupları, Kurumsal Akademik Arşiv Danışma Kurulu'na nedenlerini (örneğin, patent alma, ulusal güvenlik vb. gibi) belgelemek kaydıyla, çalışmalarının tam metinlerini açık erişimden bir süre muaf tutabilirler. Süre bittiğinde bu çalışmaların tam metinleri otomatik olarak erişime açılır.
8. Kurumsal arşivin kurulmasından ve yönetiminden **Işık Üniversitesi Kütüphanesi** sorumludur.
9. Işık Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Kurumsal Akademik Arşiv sisteminin kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi ve Yükseköğretim Açık Arşiv Sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini koordine eder.
10. Kurumsal Akademik Arşiv Danışma Kurulu, bu politikanın yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılın sonunda takip eden dönemde ise her üç yılda bir bu politikayı değerlendirir, gerekli gördüğü hallerde politikayı revize eder. Öneri ve görüşler Işık Üniversitesi Rektörlüğü'ne sunulur.
11. Işık Üniversitesi Açık Erişim Politikasının uygulanması, Rektör veya görevlendireceği bir Rektör Yardımcısı tarafından takip edilir.

Tanımlar

Işık Üniversitesi Mensupları: Işık Üniversitesi'nin akademik ve idari personeli ve öğrencileri.

Açık Erişim: Bir Işık Üniversitesi mensubu tarafından gerçekleştirilmiş akademik çalışmaya, ücret ödemedi, herhangi bir engelle karşılaşmadan, dijital ortamda erişebilmek.

Kurumsal Akademik Arşiv Danışma Kurulu: Işık Üniversitesi Açık Erişim Politikasının oluşturulması ve yürütülmesinden sorumlu kurul. Kütüphane ve fakültelerin birer temsilcisinden oluşur.